

EXPUNERE DE MOTIVE

Ordonanța 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor reglementează atât modalitatea de aplicare a acestora precum și căile prin care sancțiunile contravenționale pot fi atacate.

Această ordonanță are o lacună reprezentată de faptul ca una din sancțiunile date de instanță și anume înlocuirea amenzii cu sancțiunea obligării la prestarea unei activități în folosul comunității se face doar cu acordul contravenientului.

Rezoluția (76) 10 din 9 martie 1976 a Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei a recomandat introducerea muncii neremunerate în folosul comunității în sistemele pedepselor penale ale țărilor membre „pentru a contribui activ la reabilitarea delincventului prin acceptarea acestuia de a coopera la o muncă în mod voluntar”.

Munca în cadrul acestei pedepse are un caracter gratuit, în sensul că cel condamnat nu primește remunerație pentru lucrul efectuat. Această caracteristică constituie elementul de constrângere al pedepsei în cauză prin intermediul căruia se tinde spre corectarea și reeducarea condamnatului.

Pedeapsa în cauză nu are un caracter pecuniar, fapt ce acordă posibilitatea aplicării ei, în special, persoanelor care nu au surse bănești suficiente pentru a achita o eventuală amendă penală.

Prin aceasta ea devine mai avantajoasă față de amendă. În plus, aceasta este unica pedeapsă care nu se răsfrange în mod negativ asupra situației materiale a celui condamnat.

În conformitate cu art.2 din Convenția OIM privind munca forțată și obligatorie nr. 29 din 28 iunie 1930, prin „muncă forțată sau obligatorie” se înțelege orice muncă sau servicii pretinse unui individ sub amenințarea unei pedepse oarecare și pentru care numitul individ nu s-a oferit de bunăvoie.

În conformitate cu Art.8 punctul 3 din **Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice din 1966** conform căruia „Art. 8. 3. a) Nimeni nu va putea fi constrins să execute o muncă forțată sau obligatorie;

b) alin. a) al prezentului paragraf nu poate fi interpretat ca interzicând, în țările în care anumite infracțiuni pot fi pedepsite cu detențiunea însoțită de muncă forțată, executarea unei pedepse de muncă forțată, pronunțată de un tribunal competent;

c) Nu se consideră muncă forțată sau obligatorie în sensul prezentului paragraf:

i) orice muncă sau serviciu, neindicate în alin. b), cerute în mod normal unui individ detinut în virtutea unei decizii legale a justiției sau eliberat condiționat în urma unei asemenea decizii;

ii) orice serviciu cu caracter militar și, în țările în care obiecția de conștiință este admisă, orice serviciu național cerut în virtutea legii celor care ridică obiecții de conștiință;

iii) orice serviciu cerut în cazurile de forță majoră sau de sinistre care amenință viața sau bunăstarea comunității;

iv) orice muncă sau orice serviciu care fac parte din obligațiile cetățenești normale.”

Astfel din prevederile acestui act internațional, rezultă că acordul persoanei pentru stabilirea pedepsei sub forma muncii neremunerate în folosul comunității nu este necesar.

Potrivit Codului penal, cerșetoria reprezintă o infracțiune atunci când sunt îndeplinite două condiții: să se poată proba faptul că acele persoane sunt capabile de muncă și fapta să fie un obicei, adică să apeleze în mod repetat la mila publicului, cerând ajutor material. Atunci când aceste condiții sunt îndeplinite, poliția poate interveni și cerșetorii ajung în instanță, unde li se dă amenda, iar dacă sunt incapabili să o plătească, judecătoria hotărăște o pedeapsă ce constă în muncă în folosul comunității.

Aceste amenzi nu sunt plătite, iar legislația actuală nu permite persoanelor competente să îi oblige pe cei sancționați, să presteze munca în folosul comunității. Majoritatea celor sancționați nu își plătesc amenzile primite, deoarece nu au un loc de munca, nu posedă bunuri sau nu pot fi trași la răspundere din cauza vârstei.

Problema cersetoriei cunoaște caracteristici comune cu cea a prostituției. În ambele cazuri sancțiunile sunt identice.

Pentru a contracara aceste fenomene, este necesar să se intervină din punct de vedere legislativ asupra Ordonanței nr. 2 din 12/07/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, în sensul de a elimina sintagma „cu acordul acestuia” din textul legii, care, prevede că, în cazul în care, contravenientul nu a achitat amenda, în termen de 30 de zile, instanța procedeză la înlocuirea amenzii cu sancțiunea obligării la prestarea unei activități în folosul comunității.

Păstrarea acestei sintagme, în textul legii, face ca aplicarea acestei sancțiuni să nu poată fi aplicată.

Mai mult decât atât pe 29 decembrie 2008 a fost publicată în Monitorul Oficial decizia 1354 a Curții Constituționale prin care admite excepția de neconstituționalitate și constată că sintagma "cu acordul acestuia" din art. 9 din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, precum și sintagmele "numai dacă există consimțământul contravenientului", "cu consimțământul contravenientului" și "după luarea consimțământului contravenientului" din art. 1 alin. (3), art. 8 alin. (5) lit. b) și, respectiv, art. 13 din Ordonanța Guvernului nr. 55/2002 privind regimul juridic al sancțiunii prestării unei activități în folosul comunității, așa cum a fost modificată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 108/2003 privind desființarea închisorii contravenționale, sunt neconstituționale.

În plus și în alte state această măsură, ca și sancțiune alternativă, se bucură de o mare popularitate. Astfel un ordin de prestare a muncii în folosul comunității

poate avea drept rezultat atât un risc scăzut de recidivă cât și o șansă sporită de recuperare a contravenientului la standarde sociale acceptate.

Inițiator:

Sen. UDMR György Frunda